

Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun iclasının

02 №-li PROTOKOLU

Bakı şəhəri

05 iyun 2026-cı il

Sədrlik edirdi:

Toğrul Əliyev – Mərkəzi Bankın sədr müavini, Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun rəhbəri.

İştirakçılar:

1. Vusal Şixəliyev – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin sektor müdürü, Komissiyanın Katibliyinin rəhbəri.
2. Ləylə Nəbiyeva – Mərkəzi Bankın Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin direktoru;
3. Samir Rzayev – Mərkəzi Bankın Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktoru;
4. Pənah Bənnayev – Mərkəzi Bankın Sığorta fəaliyyətinin tənzimlənməsi departamentinin direktoru.
5. Rüstəm Tahirov – Mərkəzi Bankın Maliyyə sektorunun dayanıqlı inkişafı departamentinin direktoru;
6. Xeyyam İsmayılov – Mərkəzi Bankın Bank olmayan kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktoru;
7. Umeyra İbrahimova – Mərkəzi Bankın Kapital bazarı fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin direktoru;
8. Əfqan Abbasov - Ödəniş sistemləri və məhsulların inkişafı departamentinin direktoru;
9. Tamerlan Əliyev – Mərkəzi Bankın Bazar davranışlarının tənzimlənməsi departamentinin direktoru;
10. Rövşən Kazimov – Mərkəzi Bankın Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktor müavini-şöbə rəisi;
11. Müşviq Kərimov – Mərkəzi Bankın Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktor müavini-şöbə rəisi;
12. Məhdi Məhdizadə – Mərkəzi Bankın Maliyyə bazarlarının hüquqi təminatı departamentinin Bank sektorunun hüquqi təminatı şöbəsinin rəisi;
13. Nərgiz Şirəliyeva – Mərkəzi Bankın Maliyyə sektorunun dayanıqlı inkişafı departamentinin Maliyyə sektorunun inkişafı şöbəsinin rəisi;
14. Məhəmməd Muradov – Mərkəzi Bankın Maliyyə monitorinqi üzrə siyasət və tənzimlənmə departamentinin Tənzimlənmə və əməkdaşlıq şöbəsinin rəisi;

15. Mehdi Həsənov – İctisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi siyasət şöbəsinin Maliyyə-bank və rəqəmsallaşdırma sektorunun müdürü;
16. Gündüz Əliyev – Maliyyə Nazirliyinin Maliyyə xidmətləri üzrə siyasət şöbəsinin müdir müavini;
17. İlkin Sultanov – Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Maliyyə şöbəsinin Hesabatlıq sektorunun böyük məsləhətçisi;
18. Türkan Hacıyeva – İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyinin korporativ hüquq şöbəsinin müdiri;
19. Aynur Qurbanlı – Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İnformasiya Texnologiyalarının tətbiqi və elektron idarəetmə şöbəsinin müdiri;
20. Elnur Musayev - Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin sədr müavini;
21. Tural Qavadlı – Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin kredit şöbəsinin müdürü;
22. Aqil Şəmədov – Azərbaycan Biznesin İnkişafı Fonduunun Risklərin idarə olunması və iqtisadi təhlil şöbəsinin müdiri;
23. İlkin Əliyev – KOBİA, Biznesə xidmətlər departamentinin şöbə müdürü;
24. Orxan Bağirov – Azərbaycan kapital Bazarları Assosiasiyasının Direktorlar Şurasının sədri;
25. Emil Babayev – Bakı Fond Birjasının İdarə Heyətinin sədrinin ofisinin rəhbəri;
26. Cəlal Əliyev – Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyasının İdarə Heyətinin sədri;
27. Yunus Abdulov – Azərbaycan Bankları Assosiasiyasının icraçı direktoru;
28. Özizadə Haxverdiyev – Azərbaycan Bankları Assosiasiyasının baş iqtisadçısı;
29. Abas Miskəli – "Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası" İctimai Birliyinin icraçı direktoru;
30. Turanə Axundova – "Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası" İctimai Birliyinin icraçı direktorun müavini;
31. Elçin Həbibov – Azərbaycan Kredit Bürosunun baş direktoru;
32. Ağoli Novruzov – Naxçıvan Muxtar Respublikası Maliyyə Nazirliyi Aparatının İqtisadi sahələrin maliyyəsi şöbəsinin müdürü;
33. Nəsimə Muradxanova – KPMG audit üzrə partnyor;
34. Aytən Axundova - İsveçrənin Azərbaycan Respublikası və Türkmənistandakı Səfirdiyinin Milli program inzibətçisi;
35. Müşfiq Qurbanov – Mərkəzi Bankın Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin Prudensial tənzimləmə şöbəsinin böyük analitiki, Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun katibi.

Gündəlikdə olan məsələlər:

- İşçi qrupunun 2026-cı il üzrə Fəaliyyət Planı və Dünya Bankı Qrupunun "Business Ready" hesabatının "Maliyyə xidmətləri" indikatoru ilə bağlı 2026-cı il üzrə Yol Xəritəsi çərçivəsində 2026-cı ilin 1-ci rübü ərzində görülmüş işlərin və qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsi.
- İşçi qrupun əvvəlki iclasının Protokolunda qərara alınmış tədbirlərin icra vəziyyəti barədə məlumatın verilməsi və müzakirələrin aparılması:
 - o Caspian Energy Club tərəfindən dövlət fondları tərəfindən tətbiq edilən faiz subsidiyalarının əldə edilməsi zamanı sahibkarların qarşılaşdığı mövcud vəziyyət və faiz subsidiyalarının effektivliyi ilə bağlı özəl sektor təmsilçilərinin rəyləri əsasında təkliflərin hazırlanması və İşçi qrupunun katibliyinə təqdim edilməsi;
 - o İclasda səsəndirilmiş qeyd və təkliflər nəzərə alınaraq 2026-cı il üzrə Yol Xəritəsi və Fəaliyyət Planı layihələrinə düzəlişlərin edilməsi və həmin layihələr son təkliflərin verilməsi üçün İşçi qrupu üzvlərinə göndərilməsi;
 - o Maliyyə inklüzivliyi ilə bağlı Dövlət Programında nəzərdə tutulan tədbirlərdən irəli gələrək 2026-cı il üçün Fəaliyyət Planının layihəsinə təkrar baxılması və zəruri düzəlişlərin edilməsi;
 - o İşçi qrupun üzvlərinin təklifləri əsasında 2026-cı il üzrə Yol Xəritəsi və Fəaliyyət Planı layihələrinin yekun versiyasının hazırlanaraq Mərkəzi Bankın rəhbərliyi ilə razılaşdırılması;
 - o 2026-cı il üzrə Yol Xəritəsi və Fəaliyyət Planı layihələrinin yekun versiyasının Komissiyaanın Katibliyinə təqdim olunması;
 - o BOKT-ların maliyyə resurslarına (xüsusilə yerli valyutada olan maliyyə resursları) çıxış imkanlarının artırılması ilə bağlı AMFA, AKBA, ASA və ABA tərəfindən birgə təkliflərin formalaşdırılıb Mərkəzi Banka təqdim edilməsi;
 - o Mərkəzi Bank tərəfindən hazırlanmış həddəşəddirə mexanizmi üzrə BOKT-larda yaranan sualların cavablandırılması məqsədilə aidiyyət tərəflərin iştirakı ilə müvafiq görüşün təşkil edilməsi.
- Nazirlər Kabinetinin dərkenən ilə İşçi qrupuna təqdim olunmuş "Sahibkarlar arasında keçirilmiş sorğu əsasında hazırlanmış təkliflərin müzakirəsi.

İclasın gedişatı

Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin elçatənliyi İşçi qrupunun rəhbəri **Toğrul Əliyev** işçi qrupunun üzvlərini və bütün iclas iştirakçılarını salamladı. İclasın gündəliyində duran məsələləri diqqətə çatdırdı. Həmçinin Biznes Mühibi və Beynəlxalq Rəytnqlər Üzrə Komissiya nın Sədri, Baş nazirin müavini cənab Samir Şerifovun müvafiq dərkənəri ilə İşçi qrupunun müzakirəsi üçün təqdim edilmiş sahibkarlardan sorğu əsasında toplanmış təkliflər barədə məlumat verdi. Daha sonra **Toğrul Əliyev** gündəliklə əlaqədar münasibət bildirilməsi və giriş nitqi üçün sözü **Vüsal Şixəliyeva** təqdim etdi. **Vüsal Şixəliyev** iclas iştirakçılarını salamladı və iclasın işinə uğur ar arzuladı. İclasın gündəliyi ilə razı olduğunu qeyd etdi. Eyni zamanda, Dünya Bankının Biznes Ready hesabarı üzrə qiymətləndirməsində "Maliyyə xidmətləri" indikatoru üzrə Azərbaycanın 101 ölkə arasında ən yüksək nəticə göstərməsini vurğu ayaraq, İşçi qrupuna daxil olan qurumların bu işdə böyük əməyi olduğunu bildirdi. Gələcəkdə də bu dinamikanın davam etməsinin vacib olduğunu diqqətə çatdırdı. İşçi qrupunun öz işini iki əsas sahə üzərində qurduğunu qeyd edərək, ümumilikdə İşçi qrupunun fəaliyyətinin çoxşaxəli olduğunu bildirdi. İclasın günde iyi səsə qoyuldu və iclas iştirakçıları tərəfindən qəbul olundu.

Toğrul Əliyev geniş hesabatını işçi qrupu üzvlərinə təqdim olduğunu bildirdi. İclasın gündəliyinə uyğun olaraq, İşçi qrupunun 2026-cı il üzrə Fəaliyyət Planı və Yol Xəritəsi çərçivəsində 2026-cı ilin 1-ci rübü ərzində görülmüş işlər, hesabla əvvəlki iclasın Protokolunda qərara alınmış tədbirlərin icra vəziyyəti barədə məlumat vermək üçün sözü işçi qrupunun katibi **Müşfiq Qurbanova** verməklə, icra müddəti 1-ci rüb ərzində bitmiş tədbirlərə toxunulmağı təklif etdi. Eyni zamanda, **Toğrul Əliyev** icra müddəti hesabat dövrü ərzində bitmiş 3 tədbiri, o cümlədən 1) qiymətli kağızlar üzrə klirinq və hesablaşmalar prosedurlarının təkmilləşdirilməsi və bu üsulla əməliyyat üzrə xərclərin azaldılması, 2) banklarda stress-test proseslərini, stress-testlərin əhatə dairəsi, tətbiq olunan yanaşmaları və nəticələrin təhlili üzrə tələbləri müəyyən edən tənzimləyici çərçivənin formalaşdırılması və 3) maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının artırılması və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi, təkliflərin hazırlanması və müvafiq tədbirlərin maliyyə sektorunu təmsil edən assosiasiyaların (ABA, ASA, AzFINA, AMFA, AKBA) maliyyə savadlılığının artırılması üzrə fəaliyyət planlarına əlavə edilməsi tədbirləri üzrə məlumat verilməsini xahiş etdi.

İşçi qrupunun katibi **Müşfiq Qurbanov** sözügedən tədbirlərlə bağlı ətraflı məlumat verərək 1-ci tədbir üzrə Milli Depozit Mərkəzi tərəfindən klirinq hesablaşma proseslərinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə vahid hesablaşma modeli konsepsiyasının hazırlandığını, 2-ci tədbir üzrə "Banklarda stress-testlərin aparılması Qaydası"nın Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 16 fevral 2026-cı il tarixli qərarı ilə təsdiq edildiyini və Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyini, 3-cü tədbir üzrə müvafiq mövzularda prioritet istiqamətlər müəyyən edilərək maliyyə sektorunu təmsil edən assosiasiyaların maliyyə

savadlığının artırılması üzrə fəaliyyət planlarına integrasiya olunduğunu, tədbirlərin rüolər üzrə icra mexanizmləri müəyyən edildiyini diqqətə çatdırdı. Sözügedən məsələlər üzrə aidiyyəti icraçıların əlavə məlumat verə biləcəyini qeyd etdi. **Umeyra İbrahimova** 1-ci məsələ ilə bağlı əlavə etdi ki, bu çərçivədə Mərkəzi Bankla Milli Depozit Mərkəzi arasında sıx əməkdaşlıq edilir. Konsupsiya sənədi hazırlanıb Mərkəzi Banka təqdim olunub. Eyni zamanda, Milli Depozit Mərkəzində sözügedən məsələnin icrası ilə bağlı işçi qrupu yaradılıb. İkinci məsələyə dair **Leyla Nəbiyeva** münasibət bildirdi. "Banklarda stress-testlərin aparılması Qaydası"nın təsdiq edildiyini və artıq tətbiqinə başlandığını qeyd etdi. Bu qaydalar mütləq beynəlxalq təcrübə əsasında hazırlanmış və risklərin idarə edilməsində vahid yanaşmanı nəzərdə tutur. Bu Qayda gələcəkdə İCAAP və İLAAP-in tətbiqinə şərait yaradır və buna görə də sektor üçün xüsusilə vacib sənəd hesab olunur. 3-cü məsələyə dair **İlahə Baxışova** əlavə məlumat verdi. Maliyyə assosiasiyalarının hər biri ilə birlikdə fəaliyyət planlarının hazırlandığını, assosiasiyaların dəstəyi ilə əhalinin maliyyə savadlığının artırılması istiqamətində maliyyə bazarı iştirakçılarının böyük əksəriyyətinin cəlb edildiyini və nəticə etibarilə daha geniş əhali dairəsini əhatə etdiyini diqqətə çatdırdı. Əhali arasında məarifləndirmə səviyyəsinin ölçülməsi üçün sorğu keçirilməsinin nəzərdə tutulduğunu qeyd etdi. Eyni zamanda KOBİA ilə imzalanmış fəaliyyət planı çərçivəsində qadın sahibkarların məsarifləndirilməsi istiqamətində bir neçə tədbirin keçirildiyini bildirdi. Bundan əlavə KOBİA, ABİF, İKZT-in dostları və ABA-nın iştirakı ilə biznes maliyyələşdirmə alətləri ilə bağlı böyük video dərslər kursu keçilmiş və hazırda Mərkəzi Bankın virtual təhsil platformasında yayımlanır. Bu video dərslərin əlavələrinin də bu il ərzində hazırlanması nəzərdə tutulur.

Təgrül Əliyev "investisiya fondları ilə bağlı tənzimləyici çərçivənin qabaqcıl beynəlxalq təcrübələr əsasında qiymətləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi üzrə istiqamətlərin müəyyən edilməsi", "Qiymətli kağızların mövcud emissiya qaydalarının nəzərdən keçirilməsi və xarici təcrübə nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilmə istiqamətlərinin müəyyən edilməsi" və "kapital bazarı iştirakçıları üçün ölçətliliyin artırılması məqsədilə qoşulma imkanlarının genişləndirilməsi, məsafədən ticarət, istiqraz bazarına çıxış və açıq repo bazarının tətbiqi" tədbirləri üzrə görülmüş işlər barədə məlumat verərək **Umeyra İbrahimovadan** "banklarda Bazel III-ə uyğun olaraq uzunmüddətli likvidliyinin idarə edilməsinə dair tələblərin tətbiqi (Xalis Səhvlə Maliyyələşmə Nisbəti əmsalının tətbiqinə başlanılması)" tədbiri haqqında məlumat verərək isə **Leyla Nəbiyevadan** xahiş etdi. **Umeyra İbrahimova** investisiya fondları ilə bağlı tənzimləyici çərçivənin qabaqcıl beynəlxalq təcrübələr əsasında qiymətləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi üzrə istiqamətlərin müəyyən edilməsi çərçivəsində beynəlxalq təcrübənin araşdırıldığını, bir neçə beynəlxalq ekspertlə fikir mübadiləsinin aparıldığını və müvafiq istiqamətlərin müəyyən olunduğunu, investisiya fondlarının fəaliyyətinə dair qanunvericiliyə dəyişikliklər edilməsi zərurətinin olduğunu bildirdi. Qanunvericiliyə müvafiq dəyişikliklərin hazırlanmasına başlanılacaq. Digər məsələ emissiya qaydalarının nəzərdən keçirilməsi məsələsidir ki, bu istiqamətdə də "Qiymətli kağızlar haqqında" Qanuna dəyişiklik

layihəsi hazırlanmaqdadır. Bu layihə böyük olduğu üçün xarici konsultant cəlb edilmişdir. Bu layihə çərçivəsində Emissiya qaydalarına da məsələlərin əks olunması nəzərdə tutulur. Təxminən 2-3 ay əvvəl Emissiya qaydalarına dəyişikliklərin Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin müzakirəsinə təqdim edilməsi nəzərdə tutulur. Emitentin maliyyə hesabatlığının qiymətləndirilməsi məqsədilə anderraytərlər üçün təlimatın hazırlanması nəzərdə tutulmuşdur. Bu hədəf üçün son icra müddəti avqust ayı müəyyən olunsada, cari ilin 24 fevral tarixində artıq "İnvestisiya şirkətləri tərəfindən həyata keçirilən anderraytin təşkili üzrə Təlimat" Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və sektorda paylaşılmışdır. Sözügedən təlimat investisiya şirkətləri tərəfindən daha müfəssəl anderraytin aparılmasına imkan verəcəkdir. Bu da investorların bazarı etimadını və marağını daha da artıracaqdır. **Toğrul Əliyev** "kapital bazarı iştirakçıları üçün əlçatanlığın artırılması məqsədilə qoşulma imkanlarının genişləndirilməsi, məsafədən ticarət, istiqraz bazarına çıxış və əqlı repo bazasının tətbiqi" tədbiri üzrə əsas icraçı olan Bakı Fond Birjasından məsələyə əlavə olaraq münasibət bildirilməsini xahiş etdi. **Fərhad Mansurov** SFB adından bildirdi ki, ilk dəfə 2024-cü ildə ABB Bank tərəfindən ikinci kütləvi təklif edildikdən sonra artıq məsafədən ticarət səhm bazarı üçün mümkün olmuşdur. Hal-hazırda Azərbaycan kapital bazarında borc öhdəlikləri və istiqrazlar daha çox rol oynayır. İnvestorlardan gələn sorğuya əsasən investorlar kağızları onlayn və məsafədən ala bilərlər, lakin ikinci bazarda onun alınıb-satılması mümkün olmur. Bu da bazarda aktivliyin və likvidliyin qarşısını alan bəyər kimi çıxış edir. Hal hazırda borc öhdəliklərinin ikinci bazarda alınıb-satılmasını təmin etmək üçün infrastruktur və texnoloji işlər görülməkdədir. Bu funksiyaların tezliklə aktivləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Bu ticarət sterasında müəyyən dəyişikliklərə gətirib çıxaracaqdır.

Daha sonra **Toğrul Əliyev** sözü **Leyla Nəbiyevaya** verdi. **Leyla Nəbiyeva** məlumat verərək bildirdi ki, NSFR əmsəli bankın uzunmüddətli likvidliyini necə uğurla idarə etdiyini göstərir. Bu əmsəlin hesablanması üçün metodologiya artıq hazırlanıb və bu Bəzəl Komitəsinin standartlarına uyğundur. Məlum olduğu kimi, Bəzəl Komitəsi bu əmsal üçün minimum sərhəd müəyyən edir, yəni 100 faiz səviyyəsində bir limit tətbiq edir. İlk olaraq, bu əmsəlin bu il tətbiq olunacağı gözlənilirdi və müvafiq qaydaların qəbulu nəzərdə tutulurdu. Bu çərçivədə, banklara metodoloji dəstək göstərilməsinə başlanmış, hesabatlıqların toplanması həyata keçirilir. Belə ki, NSFR hesablanması üçün hesabatların əldə edilməsi artıq 2 rüb ərzində həyata keçirilmişdir. Lakin normativin tətbiqi gələn ildən nəzərdə tutulub. Cari il əmsəlin tətbiqinə keçid dövrü kimi nəzərdə tutulur. Bu dövr ərzində hesabatların təqdim edilməsi zamanı müəyyən qətinlik olduqda banklara metodoloji dəstək olunacaq. Növbəti ildən sə əmsal üzrə minimum limit müəyyən olunaraq tətbiqinə başlanacaqdır. **Toğrul Əliyev** Xalis Şəbit Maliyyələşmə Nisbəti əmsəlinin tətbiqi ilə bağlı tədbirin icra müddətinin İşçi qrupunun Fəaliyyət Planında 01.05.2026-cı il tarixinə qoyulması ilə bağlı məsələyə diqqət yönəldərək, bildirdi ki, bu tədbir üzrə Mərkəzi Bankın 2024-cü ildə təsdiq edilmiş Maliyyə Sektorunun İnkişafı Strategiyasında da eyni müddət nəzərdə tutulmuşdur. Lakin maliyyə sektorunda baş verən situasiyalar, maliyyə sektoru tərəfindən real iqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi

ile bağlı məsələlərdən irəli gələrək Mərkəzi Bank rəhbərliyində bu əmsalin növbəti ildən tətbiqə yönəldilməsi qərara alınmışdır. Bununla əlaqədar, **Toğrul Əliyev** sözügedən məsələ ilə bağlı Fəaliyyət Planında müvafiq tədbirin çıxarılması və ya icra müddətinə hər hansı dəyişiklik zərurətinə əyynliq gətirməsi ilə bağlı öz tövsiyyəsini vermək üçün sözü **Vüsal Şıxəliyevə** təqdim etdi. **Vüsal Şıxəliyev** tövsiyyə etdi ki, işçi qrupunun rəhbərinin adından Komissiya'nın Sədri-nə məktub ünvanlansın, məktubda sözügedən məsələ ilə bağlı zərurətin izah olunması və müvafiq tədbirin icra müddətinin bu ilin sonuna qədər uzadılması və növbəti ildə də icrasının davam etdirilməsi ilə bağlı müzakirə olunması qeyd olunsun. Artıq növbəti addımlar Komissiya Sədri-nin qərarından asılı olacaqdır. **Toğrul Əliyev** müvafiq tövsiyyə ilə bağlı **Vüsal Şıxəliyevə** təşəkkürünü bildirdi, eyni zamanda Komissiya'nın Sədri-nə ünvanlanacaq müvafiq məktubun və məlumatın hazırlanması ilə bağlı işçi qrupunun katibinə tapşırıq verdi.

Daha sonra **Toğrul Əliyev** işçi qrupunun digər sənədi – Yol Xəritəsi ilə bağlı görülmüş işlərə diqqət yönəltdi. Bu sənəd üzrə hesabat dövrü ərzində müddəti bitən işlər nəzərdə tutulmasa da, 30 iyun tarixinə icrasının bitməsi nəzərdə tutulan tədbirlərdə bağlı aidiyyəti icraçıların münasibət bildirməsini xahiş etdi. Təminatlı əqdlər üzrə tənzimləmə qorqıvesinin tətbiqi ilə bağlı nəzərdə tutulan tədbirlər barədə məlumat vermək üçün söz **Nərgiz Şirəliyevaya** təqdim edildi. **Nərgiz Şirəliyevaya** məlumat verdi ki, ləmnəhallı əqdlərin tətbiqi ilə bağlı sorğu keçirilmiş, sorğunun nəticələri təhlil edilmiş, təhlil nəticələri Mərkəzi Bankın aidiyyəti struktur bölməsinə rəy bildirmələri üçün təqdim edilmişdir. Bir çox departamentlərdən rəy alınıb, hazırda təhlil edilir. Tədbirin iyun ayının sonuna kimi bitirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. **Toğrul Əliyev** AKB fəaliyyət istisaməti üzrə icrası bitməkdə olan tədbirlər barədə məlumat vermək üçün sözü **Elçin Həbibova** təqdim etdi. **Elçin Həbibov** Dünya Bankının B-Ready hesabatı üzrə qiymətləndirmədə ölkə olaraq ön sırada olmağın, xüsusilə maliyyə xidmətləri sahəsində dünya ölkələri içərisində ən yüksək zirvəyə cəlxməğın çətin olduğunu, zirvədə qalmağın isə daha da çətinliyini qeyd edərək AKB olaraq fəaliyyət istisqamətlərinin daim təkmilləşdirilməsi üzərində mütemadi iş aparıldığını qeyd etdi. Burada AKB üzərinə qoyulan əsas vəzifələrdən biri Büronun sisteminin yeni daha müasir texnoloji platformaya keçirilməsidir. AKB öz sistemini yeni platformaya keçirib, sadəcə olaraq digər təşkilatların da bu platformaya keçirilməsi prosesi gedir. Növbəti dövrlərdə bu platforma üzərindən bir çox xidmətləri həyata keçirmək çox rahat olacaq. Yol Xəritəsində nəzərdə tutulan digər tədbirlər hansı ki, iyun ayının 30-na bitməsi nəzərdə tutulan onlardan Finvision platformasında sektor əsaslı Regionlar üzrə analiz modulu-nun istifadəyə verilməsi tədbiri artıq icra olunmuş hesab edilir. Findoc platformasının mobil tətbiqi artıq hazırdır. Mərkəzi Bankla koordinasiya olunmaqla, geniş kütlənin istifadəsinə verilmə cələri. Digər tədbirlərdə nəzərdə tutulan plan üzrə gedir, hər hansı gecikmə gözənilmir. Tətbiq olunan yeni platformalara iştrəqçilərin tədricən cəşulacağı və adaptəsiya edəcəy düşünlür. **Toğrul Əliyev** B-Ready hesabatı üzrə qiymətləndirmədə AKB-nin əhəmiyyətli rol oynədiğini qeyd etməklə yanaşı, yüksək nəticələrin qorunub saxlanması üçün bundan sonra da uğırlı tədbirlərin həyata keçiriləcəyinə əminliyini qeyd etdi. **Toğrul Əliyev**

Yol Xəritəsi ilə bağlı digər məqamları qeyd etmək istəyənlərin müraciət etdi. İclas iştirakçıları tərəfindən olavə qəydlər bildirilmədi.

Toğrul Əliyev gündəlikdə duran digər məsələ - ötən iclasın protokolundan irəli gələn məsələlərin statusu ilə bağlı məlumat vermək üçün sözü **Müşfiq Qurbanova** verdi. **Müşfiq Qurbanov** keçən iclasın qərarlarından irəli gələn tapşırıqlar barədə ətraflı məlumat verdi. Bütün qərarların icra olunduğunu əqqetə çatdırdı. **Toğrul Əliyev** Caspian Energy Cluba verilən tapşırığın icrası ilə bağlı əlavə məlumat vermək üçün sözü **Günəl Quliyevaya** təqdim etdi. **Günəl Quliyeva** şirkət rəhbərləri, sahibkarları, maliyyə direktorları və münasiblər arasında sorğu və müsahibələr keçirildiyini diqqətə çatdırdı. Onlar tərəfindən vurğulanan əsas problem dövlət mexanizmləri deyil, maliyyə resurslarına çıxışın banklar və maliyyə institutları tərəfindən qiymətləndirilməsi mərhələsində formalaşdığına bildirdi. Ümumi olaraq problemin mənbəyi daha çox bank sektorunun risk və qiymətləndirmə yanaşmasında fokuslanır. Əsas sorğu keçirilən kontingent orta sahibkarlar və orta sahibkarlıqdan iri sahibkarlığa keçid edən sahibkarlardır. Onlar tərəfindən qaldırılan əsas problemlər kredit faizlərinin yüksək olması, girov tələblərinin sərt xarakter daşması, bankların risklərə qarşı həddindən artıq ehtiyatlı yanaşması və kreditlərin kooperativ şəkildə verilməməsidir. **Toğrul Əliyev** ətraflı məlumata görə təşəkkür etdi və bu məsələnin iclasın gündəliyinə ayrıca məsələ kimi salındığını bildirərək bu məsələyə xüsusi qaydılacağını qeyd etdi. **Toğrul Əliyev** əvvəlki iclasın protokolundan irəli gələn növbəti məsələ ilə bağlı sözü **Cəlal Əliyevə** verdi. **Cəlal Əliyev** iki məsələ ilə bağlı münasibət bildirməyini qeyd etməklə, ilk öncə AMFA-nın digər maliyyə sektoru assosiasiyaları ilə birgə hazırladığı BOKT-lərin maliyyə resurslarına çıxışının artırılması ilə bağlı təkliflər barədə məlumat verdi. Burada BOKT istiqrazlarının sığorta şirkətləri tərəfindən alınması imkanlarının yaxşılaşdırılması və asanlaşdırılması nəzərdə tutulur. AMFA tərəfindən müvafiq təkliflərin Mərkəzi Banka təqdim edildiyini bildirdi. İkinci məsələ, Mərkəzi Bank tərəfindən hazırlanmış hədd ələtinin tətbiqi ilə bağlı BOKT-ə maraqlandıran sualların cavablandırılması ilə bağlı Mərkəzi Bankın təşkilatçı liqi ilə keçirilən görüş barədə məlumat verdi. Görüşün produktiv keçdiyini və BOKT rəhbərliyini maraqlandıran sualların cavablandırıldığını qeyd etdi. **Toğrul Əliyev** AMFA tərəfindən təqdim olunan BOKT istiqrazları ilə bağlı təkliflərin statusu barədə məlumat vermək üçün sözü **Xəyyam İsmayılova** təqdim etdi. **Xəyyam İsmayılov** təkliflərin sığorta və kapital bazarı blokuna aid olduğunu bildirərək, təkliflərin bir qisminin tənzimləmə qanunvericiliyinə dəyişiklik tələb etdiyini, bir qisminin isə işçi qaydada baxılaraq düzəliş edilə biləcəyinə diqqətini cəkərək, bu qanunvericilikdə müvafiq struktur bölmələrlə müzakirə aparıldığını qeyd etdi. **Toğrul Əliyev** aidiyyəti icraçılardan təqdim olunan təkliflərə operativ baxılmasını və müvafiq rəylərin formalaşdırılıb təqdim edilməsini xahiş etdi.

Toğrul Əliyev gündəlikdə duran digər məsələyə keçid etdi. Sahibkarlar arasında keçirilmiş sorğu əsasında hazırlanmış təkliflərə bağlı çıxış üçün sözü **Günəl Quliyevaya** verdi və eyni zamanda bildirdi ki, sözügedən təkliflər Nazirlər Kabinetinin dərkanan ilə İşçi qrupunun müzakirəsinə təqdim olunmuş və bu təkliflərə qısa müddət ərzində rəylərin formalaşdırılıb Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə

Komissiyaya təqdim edilməyi ödəduğunu diqqətə çatdırdı. **Günəl Quliyeva** qaldırılan məsələlərin sahibkarlarda keçirilmiş sorğuların nəticəsi olduğunu bildirdi. Kredit faizlərinin yüksək olması, sərt girov tələbləri, bankların kredit verilməsi zamanı risklərə həddindən artıq ehtiyatlı yanaşması və digər problemlərin olduğunu qeyd etdi. Eyni zamanda, regionda xüsusilə Gəncə və Naxçıvanda olan sahibkarlarla keçirilən sorğularda əsas problemlərdən birinin Bakı ilə müqayisədə kreditləşmənin zəif olduğu diqqətə çatdırıldı. ABİF tərəfindən təqdim olunan maliyyələşmənin yalnız bank sektoru tərəfindən təqdim edilməsinin bu imkandan istifadəni məhdudlaşdırdığını qeyd etdi. Hələ ABİF tərəfindən müsbət qiymətləndirilmiş və dəstəklənmiş layihələr sonrakı bank tərəfindən ya maliyyələşdirilmir, ya rədd olunur, ya da proses zamanı banklar tərəfindən əlavə xidmətlər təklif edilir ki, bu da həmin kreditin əldə edilməsi üzrə tələb olunan qalxmasına gətirib çıxarır. Bu da sahibkarları digər mənbələrdən xüsusilə tərəfdaşlardan maliyyə vasitələri cəlb etməyə məcbur edir. O həmçinin, ABİF və banklar arasında vahid kredit protokolunun hazırlanmasını və tətbiq edilməsini təklif etdi. Eyni zamanda, sahibkarlar tərəfindən səsləndirilən əsas fikirlərdən biri də ixtisaslaşmış maliyyə institutunun yaradılması ilə bağlıdır. Eləcə də, KOBİA - Bank və ya ABİF - Bank yaradılsın ki, ABİF 'səhni təsdiq etdikdən sonra sahibkarlar həmin bankdan kredit vasitələri əldə edə bilsinlər. **Toğrul Əliyev** ətraflı məlumat üçün təşəkkürünü bildirdi. Eyni zamanda, Nazirlər Kabinetindən daxil olan müvafiq təkliflərin strukturunu və mahiyyətini səsləndirilməsi ilə bağlı sözü **Müşfiq Qurbanova** verdi. **Müşfiq Qurbanov** sahibkar sorğuları əsasında hazırlanmış təkliflər barədə iclas iştirakçılarına ətraflı məlumat verdi. **Toğrul Əliyev** sözügedən təkliflərlə bağlı bəzi məqamlar barədə İşçi qrupunun Fəaliyyət Planında və Yol Xəritəsində tədbirlər nəzərdə tutulduğunu, digərləri ilə əlaqədar təbii ki, rəylər formalaşdırılmalı olduğunu qeyd etdi. Eyni zamanda, bildirdi ki, İqtisadi Şura nəzdində sahibkarlıq fəaliyyətinə maneələrin aradan qaldırılması ilə bağlı xüsusi İşçi qrupu var. Həmin İşçi qrupunun alt-qrupları tərəfindən hazırlanmış təkliflərin bir çoxu ilə bəzi məqamlarda üst-üstə düşən məsələlər var. Ümumilikdə səsləndirilən təkliflərlə bağlı ilk öncə, **Toğrul Əliyev** **Vüsal Şıxəliyevdən**, daha sonra işçi qrupunun üzvlərindən, xüsusilə ABA və Mərkəzi Bankın nümayəndələrindən münasibət bildirilməsini xahiş etdi. **Vüsal Şıxəliyev** sahibkarlar tərəfindən qaldırılan problemlərin aktual məsələləri əhatə etdiyini vurğulayaraq, Nazirlər Kabinetinin dərkenarına əsasən sənədin işçi qrupu ilə birgə müzakirə olunması və rəy formalaşdırılıb geri dönüş edilməsinin vacibliyini bildirdi. Daha sonra **Elşən Kərimov** münasibət bildirmək üçün müraciət etdi. Səsləndirilən məsələlərlə bağlı Fond olaraq müxtəlif təhlillərin aparıldığını bildirdi. Kredit faizlərinin yuxarı olması ilə bağlı məsələyə dair, banklar tərəfindən faiz siyasəti müəyyən olunarkən pul vasitələrinin maya dəyəri nəzərə alınmaqla faizlərin müəyyən olunduğuna diqqət yönəltdi, xüsusilə depozit portfellerində faizlərin yüksək olmasının kredit faizlərinə təsir etdiyini diqqətə çatdırdı. Əlavə olaraq qeyd etdi ki, digər məsələ - kredit verilməsi prosesinin uzun vaxt çəkması ilə bağlı problem ondan ibarətdir ki, bir çox hallarda sahibkarların maliyyə və kredit tarixçəsi normal olmadığından, banklar kredit təhlili zamanı ciddi çətinliklər çəkir. **Elşən Kərimov** rəylərin formalaşdırılması zamanı bu məqamların nəzərə alınmasını xahiş etdi. O eyni zamanda, BOKT-lərin zamanəli mexanizmlə

maliyyələşdirilməsinə nail olmaq üçün döndü mexanizmi təklif etdi. Bildirdi ki, Mərkəzi Bank, sığorta şirkətləri, BOKT-lər və investorlardan bəzət olan zəmanət mexanizmi qurmaq olan. Bu vasitə ilə BOKT-lərin istiqrazlarının satışına nail oluna bilər. **Toğrul Əliyev** çıxış və təklif üçün təşəkkür etdi. Təklifə sidiyyəti qaydada baxılması üçün onun detalları ilə bağlı işçi qaydada məlumatın ötürülməsini **Elşən Kərimovdan** xahiş etdi.

Sahibkarlar tərəfindən qaldırılan problemlərə bağlı rəy bildirmək üçün **Elnur Musayev** söz aldı. O AKJA-nın sahibkarlar üçün dövlət dəstəyini təmin edən qurum olduğunu diqqətə çatdıraraq, 5 mart 2026-cı ildə Ələkə başçısının imzaladığı fərmanla yeni dövlət dəstəyi mexanizminin bazara təqdim olunacağını bildirdi. Bu mexanizmi faizlərin subsidiyalaşdırılması a. ot dir. Aqrar Subsidiya Şurasının verdiyi qərara əsasən dövlət bankların verdiyi kreditlərin faizlərinin 19 faizini tam olaraq sahibkarların əvəzinə dövlət ödəyəcək. Əfsuslar olsun ki, banklardan alınan geridönüşlər bu mexanizmin məhdudlaşacağı yönündədir. Belə ki, bankların bu tipli kreditlərə girov tələblərində sərtlilik var, hətta bəzi banklar 19 faizin aşağı olduğunu bildirir. Bankların bu istiqamətdə risk siyasətləri çox sərt dir. Bu baxımdan bankların risk meyarlarını yumşaltmalarına ehtiyac vardır. **Toğrul Əliyev** çıxış üçün təşəkkür etdi və əlavə etdi ki, Ələkə rəhbərinin mart ayında verdiyi Fərmana əsasən faiz subsidiyaları ilə bağlı yeni mexanizmi təsdiqlənmişdir. Bu çərçivədə Mərkəzi Bank, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və ABA-nın iştirak etdiyi işçi qrupu yaradılmışdır. Burada məqsəd yeni dövlət mexanizminin effektiv tətbiqinə nail olmaq, kredit faizlərinin daha ucuz olması ilə bağlı məarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi kimi tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur. Təbii ki, qaldırılan məsələ aktualdır. Burada kredit faizlərinin optimizasiyası, eyni zamanda risklərin nəzərə alınması da zəruridir, əks halda prosesin dayanıqlı xarakter almasında müsbət potensiallar yaranma bilər. Əlavə olaraq girov təminatı ilə bağlı qeyd etdi ki, mikro sahibkar olan fermerlərə təxminən 53 faiz kreditlər təminatlı olaraq verilib, digər hissələr üzrə qismən təminatlı və təminatlı olaraq verilib. Bu dinamikanın artdığı müşahidə edilir.

Növbəti çıxış üçün söz **Mehdi Həsənova** verildi. **Mehdi Həsənov** sahibkarların maliyyə resurslarına çıxışının artırılması istiqamətində 21 aprel 2026-cı ildə Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi və Mərkəzi Bankın birgə imzaladığı təkliflər toplusu barədə məlumat verdi. ABİF tərəfindən işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yanaşı, Bakı və Abşeron istisna olmaqla bütün digər regionları da əhatə edən faiz subsidiyalaşdırılması mexanizminin tətbiqi ilə bağlı təkliflərin də hazırda üzərində iş getdiyini bildirdi. Sözügedən təkliflər üzrə layihələr üzərində intensiv müzakirələr aparıldığını bildirərək, layihələr təsdiqlənəcəyi təqdirdə maliyyə elçatənliyinə ciddi töhfələr verəcəyini qeyd etdi. **Toğrul Əliyev** məlumat üçün təşəkkür etdi. Habelə ixrac subsidiyasının verilməsinin nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırdı. Bu layihələrin qəbul olunması real sektora ciddi dəstək olacaq, habelə maliyyə-bank sektoru da bu prosese əhəmiyyətli dəstək verəcək.

Gündüz Əliyev məsələ ilə bağlı münasibət bildirərək qeyd etdi ki, ABİF vasitələri hesabına subsidiyaların verilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin qeyd etdi ki, məlum olduğu kimi, maliyyə inklüzivliyinə dair dövlət proqramı və kənd təsərrüfatına dair tədbirlər planı təsdiqlənib. Bu dövlət sənədlərindən irəli gələrək

sahibkarların maliyyələşdirilməsi istiqamətində növbəti ildən Maliyyə Nazirliyi tərəfindən maliyyənin ayrılması nəzərdə tutulur. Bundan başqa, kənd təsərrüfatı üzrə yeni qəbul edilmiş dövlət proqramında kənd təsərrüfatı sahəsində Aqrar Kredit Kooperativinin yaradılması nəzərdə tutulub. Bununla bağlı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən zəruri tədbirlər görülməli və bu fermerlərin maliyyə ehtiyatlığı üçün yeni bir fürsət olacaq. Növbəti illər ərzində sahibkarların, fermerlərin maliyyə ehtiyatlığı genişlənmiş olacaqdır. Daha sonra **Xəyyam İsmayilova** söz verildi. **Xəyyam İsmayilov** "Maliyyə icarəsi haqqında" Qanunla bağlı məlumat verdi. Qanunun artıq qəbul olunduğunu dəfəyə çatdıraraq, qanunun maliyyə icarəsi üzrə yeni təşkilatların qeydiyyatı və nəzarəti ilə bağlı məsələləri maliyyə icarəsinin tərəfləri, mühüm iştirak payı, maliyyə icarəsi tərəflərinin hüquq və vəzifələri, alqı-satqı müqavilələri, omlakın sahibliyi və sığortalanması və digər məqamları da əhatə etdiyini vurğuladı. Hesab olunur ki, qanun qüvvəyə mindikdən sonra bu sahədə aktivlik kifayət qədər artacaq. Bu həm sektorun maliyyələşməsi, həm də maliyyə icarəsinin banklarda və BOKT-lərdə artmasına səbəb olacaqdır. **Toğrul Əliyev** müzakirə olunan məsələlərdə bağlı münasibət bildirmək üçün növbəti sözü **Əzizəğa Haxverdiyeva** verdi. **Əzizəğa Haxverdiyev** kredit faiz dərəcələrinin yüksək olması qeydi ilə bağlı münasibət bildirərək, ABA tərəfindən faiz marjasının izləndiyi və ciddi azalmanın getdiyini bildirdi, həmçinin qeyd etdi ki, sərəf girov məsələsi ilə bağlı son 12 ayın göstəricilərinə baxdıqda, ümumi biznes kreditlərinin 27 faizə yaxını girovsuz formada verilib ki, bu da əvvəlki dövrlə müqayisədə 5 faiz daha yüksəkdir. Bu kreditlərin böyük hissəsi mikrokreditlərin payına düşür. Qeyd edilən problemlər üzrə müsbət istiqamətdə işlərin getdiyini qeyd etdi. Qaldırılan problemlərin ABA tərəfindən gündəlikdə olan məsələlər olduğunu, hər bir istiqamət üzrə müvafiq işlərin aparıldığını bildirərək, mövcud problemlərin kritik xarakter daşımadığını diqqətə çatdırdı. Mövzu üzrə əlavə fikrə bildirmək üçün **Zakir Nuriyev** söz aldı. **Zakir Nuriyev** sahibkarlar arasında olan sorğunun hansı sahibkarlarla, hansı formatda keçirildiyinin qeyri-müəyyən olduğuna toxundu. Qeyd etdi ki, yazılışlar olduqca sərt və əksəriyyəti realıqdan uzaqdır. Bu şəkildə qəbul olunması məqbul hesab olunmur. Bu cür şikayətlər digər təşkilatlarla, o cümlədən KOBİA ilə də olmuşdur. ABA o şikayətlər istəyərək detallı şəkildə araşdırıb. O şikayətlərin içərisində bir dəne də əsaslı şikayət tapılmamışdır. Bankların rəqəmsal sistemlərinin nasaz olması ilə bağlı yazılışlar həqiqəti əks etdirmir. Bundan əlavə, girovsuz kreditləşmə mikrokreditlərdə 50 faizdən çoxdandır. Bu zaman sual yaranır ki, göstərici nə qədər olmalıdır ki, qənaətdici olsun. Bu göstəricilərin mövcud şərtlər daxilində kifayət qədər yüksək göstərici olduğu düşünülür. Bu baxımdan, problemlərin bu formada qoyuluşu, sərt yazılış bank sektoru olmaqla ABA-nı qənaətdir və bunun qəbul edilməsi mümkün deyil. Bununla bağlı yetərli cavablandırma təqdim ediləcəkdir. **Toğrul Əliyev** çıxış üçün **Zakir Nuriyeva** təşəkkür etdi və bildirdi ki, məqsəd də ondan ibarətdir ki, daxil olan təkliflər işçi qrupunda müzakirə olunsun və vahid rəy formalaşdırılaraq Nazirlər Kabinetinə və Komissiyaya təqdim edilsin. O da bilsin ki, təqdim olunan təkliflərdə müəyyən məlumat assimetriyası var, bununla əlaqədar ətraflı qaydada sənədin cavablandırılmasına ehtiyac vardır. **Zakir Nuriyev** əlavə olaraq qeyd etdi ki, fərqli dövlət qurumları tərəfindən sorğular keçirilmiş. ABA tərəfindən Asiya İnkişaf Bankının

vasitəsilə keçirdiyi sorğular olub və bütün bu sorğu sən nəticəsində tamamilə fərqli səhnə alınıb. Burada əsas məqam mövcud problemlərin qəbul edilməməsi deyil, onun reallığı əks etdirməsi ilə bağlıdır. ABA bu qeydlərin bir sorğu nəticəsi olduğunu qəbul edir, lakin ehtiyac varsa, beynəlxalq təşkilatların iştirakı ilə ABA tərəfindən yeni bir sorğunun da keçirilməsi mümkündür. **Zakir Nuriyev** bildirdi ki, ABA bu tipli sorğuları defələrlə keçirib. **Toğrul Əliyev** təklifin qəbul olduğunu bildirməklə yanaşı, əlavə sorğu üçün indiki halda vaxt məhdudiyyətinin ola biləcəyini qeyd etdi. Lakin qaldırılan problemlərə aidiyyəti qurumlarla birgə dərəcə qədər baxılıb, mövcud vəziyyətin işçi qrupunun rəyinə təqdim edilməsi də məqsədəuyğun ola bilər. Qeyd olunan sənədlə bağlı qısa müddətdə rəy formalaşdırılmalı olduğunu diqqətə çatdırdı. Toplanan rəylər iclasın katibi tərəfindən icmallaşdırılacaq və işçi qrupuna təkrarən göndəriləcək. Əgər ehtiyac olarsa, əlavə görüş təşkil ediləcək, görüşə ehtiyac olmasa, mail üzərindən məsələlər idarə olunacaq və rəylər yekunlaşdırılacaqdır.

Toğrul Əliyev işçi qrupunun üzvlərinə müraciət edərək, əlavə qeyd varsa bildirməsini xahiş etdi. Əlavə qeydlər olmadı. Sözü **Vüsal Şıxəliyev**ə təqdim etdi. **Vüsal Şıxəliyev** aktiv diskussiya keçdiyini diqqətə çatdıraraq, qaldırılan məsələlər və təkliflərə bağlı olarazının olmadığını bildirdi.

Yekunda **Toğrul Əliyev** iclas iştirakçılarına ətraflı müzakirə üçün təşəkkür etdi.

Qərara alındı:

1. İşçi qrupunun Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş "Banklarda Bazel III-ə uyğun olaraq uzunmüddətli likvidliyinin idarə edilməsinə dair tələblərin tətbiqi (Xalis Sabit Maliyyələşmə Nisbəti əmsalının tətbiqinə başlanılması)" tədbirinin (icra müddəti: 01.05.2026) icrası barədə məlumat və tədbirin icra müddətinin 2026-cı ilin sonunadək uzadılması və növbəti ildə də icrasının davam etdirilməsi ilə bağlı Biznes Mühid və Beynəlxalq Rəyinqlər üzrə Komissiyanın Sədri cənab Samir Şərifova ünvanlanan məktub hazırlansın və İşçi qrupu rəhbərinin imzasına təqdim edilsin (Müştəq Qurbanov (İşçi qrupunun katibi), icra müddəti – növbəti iclasadək);
2. AMFA tərəfindən təqdim edilən "BOKT istiqrazlarının digər maliyyə institutları, xüsusilə sığorta şirkətləri tərəfindən alınması ilə bağlı təkliflərə aidiyyəti üzrə baxılacaq və rəy verilsin (icraçı – Xəyyam İsmayılov (AMB), Umeyra İbrahimova (AMB), Fənah Bənnayev (AMB), icra müddəti – 24 iyul 2026-cı il);
3. Nazirlər Kabinetinin cərkənləri ilə İşçi qrupuna təqdim olunmuş "Sahibkarlar arasında keçirilmiş sorğu əsasında hazırlanmış təkliflər"ə dair İşçi qrupu üzvlərinin rəyləri toplansın, icmallaşdırılacaq və yekun rəylər hazırlanaraq İşçi qrupu ilə razılaşdırılacaq və Nazirlər Kabinetinə ünvanlanması üçün İşçi qrupu rəhbərinin imzasına təqdim edilsin (Müştəq Qurbanov (İşçi qrupunun katibi), icra müddəti – 7 iyul 2026-cı il);

4. İKZF nümayəndəsi tərəfindən təklif olaraq irəl sürülmüş "BOKT-lərin zəmanətli mexanizmlə maliyyələşd rilməsinə nail olmaq üçün dördlü mexanizmdən (Mərkəzi Bank, sığorta şirkətləri, BOKT-lər və investorlar) ibarət olan zəmanət mexanizmi"nin detalları ilə bağlı işçi qrupunun kətibliyinə məlumat təqdim edilsin (İloraçı – Elşən Kərimov (KZF), İcra müddəti – 21 iyul 2026-cı il).

**Biznes mühiti və beynəlxalq
reytinglər üzrə Komissiya**nın
"Maliyyə bazarlarının inkişafı və
kreditlərin əlçatanlığı" işçi
qrupunun rəhbəri, Mərkəzi Bankın
sədr müavini

Toğrul Əliyev

**Biznes mühiti və beynəlxalq
reytinglər üzrə Komissiya**nın
"Maliyyə bazarlarının inkişafı və
kreditlərin əlçatanlığı" işçi qrupunun
katibi, Mərkəzi Bankın
böyük analitiki

Müşfiq Qurbanov